

เล่ม ๑๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

หมายกำหนดการ

ถวายพระเพลิงพระบรมศพ

สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี

พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า

ณ พระเมรุมาศที่ขังสนามหลวง

พุทธศักราช ๒๔๕๕

นายกรัฐมนตรี ในตำแหน่งบังคับบัญชาสำนักพระราชวัง รับ
 ดสนองพระบรมราชโองการเห็นเกล้าฯ ตั้งว่า สมเด็จพระศรีสวรินทิรา
 บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า เสด็จสวรรคต ประดิษฐาน
 พระบรมศพ ณ พระที่นั่งสุทไธสมหาปราสาท และได้ทรงบำเพ็ญพระราช
 กุศลถวายเป็นลำดับมา บัดนี้การเจ้จัดสร้างพระเมรุมาศที่ขังสนามหลวง
 และการเตรียมงานทงปวง ที่จะ ถวายพระเพลิง ตาม ราชประเพณี พร้อม
 แล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดการดังต่อไปนี้

งานพระราชกุศลออกพระเมรุ

วันที่ ๒๑ เมษายน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง
 จากพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย พระราชวังดุสิต ไปยังพระบรมมหาราชวัง

เดิม ๑๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ เมษายน ๒๔๕๕

เวลา ๑๖ นาฬิกา ๓๐ นาที เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระที่นั่ง
ดุสิตมหาปราสาท ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะพระบรมศพแล้ว
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระ
สัมพุทธพรโณภาค ซึ่งประดิษฐานบนพระราชบัลลังก์ ภายใต้ันพญุต
มหาเศวตฉัตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า
พระบรมราชินี ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทรงธรรม สัมเด็จพระราชาคณะ
ถวายศีลและถวายพระธรรมเทศนาถันท์ ๑ แล้ว พระสงฆ์ ๓๐ รูป
สวดศราทชพรตจบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประเคนจตุปัจจัย
ไทยธรรมบูชาถันท์เทศน์ และทรงทอดผ้าไตร พระสงฆ์ทงหน
ดับปกรณ์ ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรดา เสด็จ
พระราชดำเนินกลับ

เชิญพระบรมศพ

วันที่ ๒๒ เมษายน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระ
พระนางเจ้า พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง
จากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระบรมมหาราชวัง
เวลา ๗ นาฬิกา เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระที่นั่งดุสิตมหา
ปราสาท ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะพระบรมศพแล้ว พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระสัมพุทธ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

พรโนภาค ทรงทอดผ้าไตร พระสงฆ์ ๓๐ รูปดับปกรณ์ ถวาย
อนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรดา

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงาน เปิดอง พระดง
ทองใหญ่ประกอบพระโกศพระบรมศพถวายตาดคดุมแล้ว นายทหาร
มหาดเล็กรักษาพระองค์ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
เชิญพระโกศพระบรมศพลงจากพระแท่นแว่นฟ้าทอง ออกพระทวารมุข
ตะวันตก ลงจากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ไปประดิษฐานเหนือ
พระยานมาศสามคาน ที่หน้าประตูกำแพงแก้วด้านตะวันตก พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จ
พระราชดำเนินไปยังชานาหน้าพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท เจ้าพนักงาน
จะได้ประกอบพระดงทองใหญ่พระโกศพระบรมศพ ภายใต้พระเศวต
ฉัตร ๗ ชั้น ชาวพนักงานประโคมสังข์แตรกลองชนะตั้งแต่เปิดองพระ
ดงทองใหญ่ตลอดเวลา เมื่อประกอบพระโกศพระบรมศพประดิษฐาน
บนพระยานมาศสามคานแล้ว เจ้าพนักงานภูษามาดาชนประคองหน้า
และหลัง ข้าราชการชั้นพิเศษ นายพลราชองครักษ์เป็นคู่เคียง เชิญ
พระบรมศพออกจากพระบรมมหาราชวังทางประตูศรีสุนทร ประตูเทวา
ภิรมย์ ตั้งกระบวนพยุหยาตรา ๔ สาย ชง ๓ ชายนารว นายทหารบก
นายทหารเรือ นายทหารอากาศ ตำรวจหลวง มหาดเล็กหลวง เป็นคู่
แห่ พร้อมด้วยพระอภิรมชุนถ่าย สังข์แตรกลองชนะ และเครื่อง

เล่ม ๑๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพ ณ พระเมรุมาศ วัดเทพศิรินทราวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ในวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินออกจากพระบรมมหาราชวังแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปประทับยังวัดเทพศิรินทราวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร

ส่วนสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จฯ ไปประทับที่พระตำหนักหน้าพระที่นั่งสุทไธสวรรยปราสาท พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายใน ทรงสักการะพระบรมศพแล้ว เสด็จฯ ไปประทับ ณ วัดเทพศิรินทราวาสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงทอดผ้าไตรที่พระโกศพระบรมศพ พระยานมาศสามคาน ยงเกริน พระมหาพิชัยราชรถ เจ้าพนักงานภูษามาตา เตือนพระโกศ พระบรมศพ จาก พระยานมาศ สามคาน สู่เกริน บันไดนาคแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินจากวัดเทพศิรินทราวาสราชวรวิหารไปทรงทอดผ้าไตรที่พระโกศพระบรมศพ พระสงฆ์ ๒๐ รูป

เล่ม ๑๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

ตั้งขึ้นแล้ว เสด็จพระราชดำเนินขึ้นประทับที่พลับพลา เจ้าพนักงาน
จะได้เตือนเกริ่นพระโศกพระบรมศพชนลุ่มพระมหาพิชัยราชรถ แล้ว
เตือนเข้าประดิษฐานในบุษบก

ตั้งกระบวนเชิญพระบรมศพไปยังพระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง
กระบวนหน้าทหารบก และหน่วยเสวกาศาสดาหน้า กระบวนพระบรมราช
อิสริยยศจัดเป็น ๔ สาย ชง ๓ สายนำริ้ว นายทหารบก นายทหารเรือ
นายทหารอากาศ ตำรวจหลวง มหาดเล็กหลวง เป็นคู่แห่ แล้วถึง
ราชรถสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลง
พระบรมศพ ข้าราชการชั้นพิเศษ นายพลราชองครักษ์เป็น
คู่เคียง พร้อมด้วยพระอภิรัฐมนตรีต่างชั้นเครื่องพระบรม
ราชอิสริยยศและนาถวันตาม โดยราชประเพณีพระบรมศพ

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยาตรากระบวนเชิญพระบรมศพ
แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินตามพร้อมด้วย
พระราชวงศ์ฝ่ายหน้า ทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์เสด็จพระราช
ดำเนิน มีมหาดเล็กเข้าในกรมของสมเด็จพระศรีตเวทิตราบรมราชเทวี
พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า คณะครู นักเรียนโรงเรียนราชินีตาม ทหารเรือ
ทหารอากาศ เป็นกระบวนหลัง

อนึ่ง ทหารปืนใหญ่จะได้ยิงปืนถวายพระเกียรติยศนาทีละ ๑ นัด
เริ่มต้นเมื่อเชิญพระบรมศพจากที่ประดิษฐาน จนเชิญ พระโศก พระบรม

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

คัพเทียบเกรินพระมหาพิชัยราชรถคราวหนึ่ง ตั้งแต่เคลื่อนพระมหา
พิชัยราชรถ จากหน้าวัดพระเชตุพน ไปจนถึงเชิญพระโกศพระบรมศพ
ประดิษฐานบนพระจิตกาธานในพระเมรุมาศเรียบร้อยแล้วอีกคราวหนึ่ง
กอง ทหาร กระบวนหน้า แห่น้ำ พระบรมศพ ยাত্রาไป ตาม ถนน
สนามไชย ถนนราชดำเนินเดี่ยวกถนนพระจันทร์ไปหยุดตั้งแถวในสนาม
นอกราชวัดพระเมรุมาศ ด้านตะวันออก กระบวนพระบรมราชอิสริยยศ
ตรงไปตามถนนพระจันทร์ เมื่อพระมหาพิชัยราชรถทรงพระบรมศพผ่าน
กองทหารกระบวนหน้าถวายความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญ
พระบารมี เทียบพระมหาพิชัยราชรถตรงถนนด้านเหนือประตูราชวัด
พระเมรุมาศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินชน
ประทับ ณ พลับพลาฯ พร้อมด้วยพระราชวงศ์ชนผู้ใหญ่

เจ้าพนักงาน จะได้เชิญพระโกศ พระบรมศพ เคลื่อนลง ทางเกริน
บันไดนาค ประดิษฐานบนพระยานมาศดี มคาน ภายใต้อู่พระเศวตฉัตร
๗ ชั้น ตั้งกระบวนพระบรมราชอิสริยยศ เสด็จพระวันรัต สังฆนายก
นั่งเสด็จกลับวัดอานพระอภิธรรมนำ ยাত্রาเป็นกระบวนน้อยเข้าสู่
ภายในราชวัด เชิญพระบรมศพเวียนพระเมรุมาศ พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนิน ตาม พร้อมด้วย พระราชวงศ์ ฝ่ายหน้า
โดยอุตราวัฏกรับ ๓ รอบแล้ว เทียบพระยานมาศสามคานที่เกรินบันได
นาคพระเมรุมาศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไป

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๙๙

ประทับ ณ พลับพลาทรงธรรม เจ้าพนักงานภาษามาตาเดือนพระโกศ
พระบรมศพผู้เกรินบันไดนาค เชิญพระบรมศพขึ้นสู่พระเมรุมาศ ครั้นถึง
ที่แล้วเปิดพระวิสูตรเปิดองพระทองใหญ่ เชิญพระโกศพระบรมศพ
ประดิษฐาน ณ พระจิตกาธาน ยอดพระเศวตฉัตร ๗ ชั้น ประดับด้วย
ดอกไม้สด ประกอบพระโกศจันทน์ แวดล้อมด้วยฉัตรดอกไม้สด ๕ มุม
พร้อมแล้วเปิดพระวิสูตร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินขึ้นสู่พระเมรุมาศ
ทรงจุตฐูปเทียนเครื่องราชสักการะพระบรมศพ แล้วเสด็จพระราชดำเนิน
ลงจากพระเมรุมาศไปประทับ รถยนต์พระที่นั่งที่หลังพลับพลาทรงธรรม
เสด็จพระราชดำเนินกลับพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี

คือไป พระบรมวงศานุวงศ์ และข้าราชการ จะได้กราบถวาย
บังคมพระบรมศพ พระพิธีธรรมจะได้อวดพระอภิธรรม ประจำ
กตางวันและกตางคืนจนกว่าจะเชิญพระบรมอัฐิกลับ ชาวพนักงาน
ประโคมสังข์แตรกลองชนะ มีพาทย์ประจายตามราชประเพณี

อนนบาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า
พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระที่นั่ง
อัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง

เวลา ๑๖ นาฬิกา ๓๐ นาที เสด็จพระราชดำเนินขึ้นประทับ
พลับพลาทรงธรรม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เจ้าพนักงานนิมนต์

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

สมเด็จพระวันรัต ดังฆนายก ซึ่งจะถวายพระธรรมเทศนาและพระสงฆ์
 ๕๐ รูป ที่จะสวดศราทธพรตชนนึ่งยงอาสนะสงฆ์ ทรงจุตรูปเทียนเครื่อง
 ทรงธรรม สมเด็จพระวันรัตถวายศีลและถวายพระธรรมเทศนาถันท์ ๑
 แล้วพระสงฆ์สวดศราทธพรตจบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง
 ประเคนจตุปัจจัยไทยธรรมบุษากถันท์เทศน์และทรงทอดผ้าไตร พระสงฆ์
 ทงนนต์ดับปกรณ์ ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรกถันท์ พระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราช
 ดำเนินจากพลับพลาทรงธรรมชนนึ่งพระเมรุมาศ ทรงวางเครื่องราช-
 ฎีกการะพระบรมศพ ทหารเป่าแตรเดี่ยวฉลุญญาณอน จบแล้ว
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี
 ทรงจุตรูปเทียนถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรม
 ราชเทวี พระพันวัสสาอัยกาเจ้า ชาวพนักงานประโคมสังข์แตรกลองชนะ
 และขับพาทย์ ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ถวายความเคารพ
 แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ยิงปืนใหญ่และปืนเล็กถวาย
 พระเกียรติยศพร้อมกัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
 ราชินี เสด็จพระราชดำเนินตงจากพระเมรุมาศไปประทับ ณ พลับพลา
 ทรงธรรม พระบรมวงศานุวงศ์ นายกรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทน
 ราษฎร ทูตานุทูตผู้แทนรัฐบาลต่างประเทศ รัฐมนตรี ดมาชิกสภา

เล่ม ๑๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

ผู้แทนราษฎร ข้าราชการ และสตรีผู้มตาแห่งเฝ้า ฯ จะได้ขนถวาย
พระเพลิงพระบรมศพต่อไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินกลับ

เก็บพระบรมอัฐิ

วันที่ ๒๓ เมษายน เวลาเช้า เจ้าพนักงานเตียงพระสังฆทัตต
ประจำช่างพระเมรุมาศ เจ้าพนักงานภูษามาตาดับพระเพลิงด้วยน้ำ
พระสุคนธ์ ประมวลพระบรมอัฐิและพระบรมราชสรีรางคารถวายคตุมไว้
ภายใต้พระเศวตฉัตร ๑ ชั้น ตั้งเครื่องพระสุคนธ์ชั้นสูง พระโกศทอง
ลงยาประดับมณีรัตนสำหรับทรงพระบรมอัฐิ และทอดเครื่องราช-
สักการะไว้พร้อมสรรพ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระที่นั่งอมพร-
สถาน พระราชวังดุสิต ไปยังพลับพลาทรงธรรม ท้องสนามหลวง

เวลา ๘ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราช
ดำเนินขึ้นสู่พระเมรุมาศ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะพระบรมอัฐิ
เจ้าพนักงานภูษามาตาเบ็ดคตุม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง
พระบรมอัฐิด้วยน้ำพระสุคนธ์ เจ้าพนักงานแจงดและแปรพระรูปแก้ว
ถวายคตุมไว้ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการทงน้อย แล้วทรงทอด

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

ผ้าไตรแพร ๓ หาบ พระสงฆ์ ๕ รูปลำดับปรณพระบรมอัฐิแล้ว เจ้าพนักงานภูษามาตาเบ็ดคดุม ทรงเก็บพระบรมอัฐิตรงในชั้นพระสุคนธ์ แล้วประมวญลงในพระโกศ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานภูษามาตาเชิญพระโกศพระบรมอัฐิลงจากพระเมรุมาศ ไปยังพลับพลา ทรงธรรม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินตาม เจ้าพนักงานประดิษฐานพระโกศพระบรมอัฐิในบุษบกเหนือ พระแท่นแว่นฟ้าทอง เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะพระบรมอัฐิ ทรงพระเคนมัทตาหารเครื่อง ๓ หาบ แก่พระสงฆ์ ๕ รูปที่ได้อันดับปรณแล้วนั้น

ส่วนพระบรมราชสรีรางคาร เจ้าพนักงานจะได้ประมวญเชิญลงในพระฉอบ ถวายคดุมคาด ประดิษฐานพักไว้ในพระเมรุมาศ

พระสงฆ์ ๕ รูปที่ได้อันดับพระราชทานมัทตาหาร ๓ หาบ นั้นเสร็จแล้ว ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรกกลับ ทรงทอดผ้าไตรพระสงฆ์อีก ๓๐ รูป ลำดับปรณ ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรกกลับ

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานภูษามาตาเชิญพระโกศพระบรมอัฐิ จากบุษบกแว่นฟ้าทอง ไปประดิษฐานบนพระที่นั่งราเชนทรยาน เชิญพระฉอบพระบรมราชสรีรางคารจากพระเมรุมาศ ไปประดิษฐานบนพระที่นั่งดุสิตกาศหน้าพลับพลาทรงธรรม ดัง

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

กระบวนพระบรมราชอิสริยยศ ๔ สาย ชง ๓ ชายนำว นายทหารบก
 นายทหารเรือ นายทหารอากาศ ตำรวจหลวง มหาดเล็กหลวง เป็น
 คู่แห่ ข้าราชการชั้นพิเศษ นายพลราชองครักษ์ เป็นคู่เคียงพระบรมอัฐิ
 พร้อมด้วยพระอภิรัฐมนตรี ๕ องค์ เสด็จขึ้นเครื่องพระบรมราช
 อิสริยยศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินตามพร้อม
 ด้วยพระราชวงศ์ฝ่ายหน้า ส่วนสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี
 จะได้เสด็จพระราชดำเนินโดย รถยนต์พระที่นั่ง จากพลับพลา ทรงธรรม
 ไปยังพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท

ยาตรากระบวนเชิญพระบรมอัฐิออกจากประตูราชวัตร พระเมรุ
 ด้านเหนือ เสด็จถอนพระจันทร์ไปออกถนนราชดำเนินใน เสด็จถอน
 หน้าพระदान เข้าสู่พระบรมมหาราชวังทางประตูวิเศษไชยศรี ไปตาม
 ถนนจักรวรรดิ กระบวนพระบรมราชอิสริยยศแยกออกเสด็จถอน
 หน้าศาลาดัดหทัยดมาคม ไปเทียบพระที่นั่งสุวิภากายูนิทเกยประตูหลัง
 วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เจ้าพนักงานภูษามาตาเชิญพระมอพระบรม
 ราชอิสริยยศพระราชนิพนธ์ไปประดิษฐานพักไว้ในพระศรีรัตนเจดีย์

กระบวนพระบรมอัฐิตรงไปเข้าประตูพิมานไชยศรี เสด็จถอน
 อมรวิถ์ เสด็จไปเทียบพระที่นั่งราชนทรยานทิเบตพระที่นั่งอาภรณ์พิโมกข์
 ปราสาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินขึ้นประทับ

เดิม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

พระที่นั่งอาภรณ์พิโมกข์ปราสาท เจ้าพนักงานภาษามาตาเชิญพระโกศ
พระบรมอัฐิ จากพระที่นั่ง ราชนทรยาน เข้าสู่ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินตาม เจ้าพนักงานภาษา
มาตา ประดิษฐาน พระโกศ พระบรมอัฐิ ในบุษบก เหนือพระแท่นแว่นฟ้า
ทอง ณ มุขตะวันออก พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท เสร็จแล้ว พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี ทรงจุด
ธูปเทียนเครื่องราชสักการะพระบรมอัฐิแล้ว เสด็จพระราชดำเนินกลับ

งานพระราชกุศลพระบรมอัฐิ

วันที่ ๒๔ เมษายน

เจ้าพนักงานเตรียมการพระราชกุศล

พระบรมอัฐิ ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ซึ่งจะได้เชิญพระโกศ
พระบรมอัฐิ และพระอัฐิสมเด็จพระบรมราชวงศ์ ออกประดิษฐาน
ณ พระราชบัลลังก์ภายในพลับพลาหน้าเศวตฉัตร และบนพระที่นั่ง
ภายในฉัตรขาว ด้าย ทอง ๕ ชั้น กับเชิญ พระสัมพุทธพรโรนภาค
ประดิษฐานในพระแท่นมุก ทอดเครื่องนมัสการเครื่องราชสักการะและ
เครื่องพระบรมราชอิสริยยราชูปโภคพร้อมสรรพ

เวด่าบาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ
พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระที่นั่ง
อัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระบรมมหาราชวัง

เดิม ๗๓ คอนท์ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

เวลา ๑๖ นาฬิกา ๓๐ นาที เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระที่นั่ง
 คูศิศมहाปราสาท ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะพระบรมอัฐิ ซึ่ง
 ประดิษฐาน ณ พระราชบัลลังก์นพปฎลมหาเศวตฉัตร แล้วทรงจุดธูป
 เทียนเครื่องราชสักการะพระบรมอัฐิสมเด็จพระศรีสังวรินทิราบรมราชเทวี
 พระพันวัสสาอัยกาเจ้า ซึ่งประดิษฐาน ณ บุษบกพระแท่นแว่นฟ้าของ
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ
 พระสงฆ์ ๓๐ รูปสวดพระพุทธมนต์ จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ทรงทอดผ้าไตร พระสงฆ์สดับปกรณ์พระบรมอัฐิ สมเด็จพระศรี-
 สังวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยกาเจ้า ถวายอดิเรก ถวาย
 พระพรดา ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทรงธรรม สมเด็จพระราชาคณะ
 ถวายศีลและถวายพระธรรมเทศนาถกณัฏ ๑ พระ ๔ รูปรับอนุโมทนา
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม บูชา
 ถกณัฏเทศน์และทรงทอดผ้า พระสงฆ์ ๕ รูปสดับปกรณ์ ถวายอดิเรก
 ถวายพระพรดา ทรงทอดผ้าไตร พระสงฆ์อีก ๒๒ รูปสดับปกรณ์
 พระบรมอัฐิ พระอัฐิ ซึ่งเชิญออกประดิษฐานในการพระราชกุศล
 แล้วถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรดา พระบาทสมเด็จพระ
 เจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินี เสด็จพระราช
 ดำเนินกลับ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

วันที่ ๒๕ เมษายน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระบรมมหาราชวัง เวลา ๑๐ นาฬิกา ๓๐ นาที เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะ พระบรมอัฐิสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยกาเจ้า ซึ่งประดิษฐาน ณ บุษบกพระแท่นแว่นฟ้าทอง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระสัมพุทธพรโณภาค ซึ่งประดิษฐานบนพระราชบัลลังก์นพปฎลมหาเศวตฉัตรแล้ว พระสงฆ์ ๓๐ รูป ที่สวดพระพุทธมนต์แต่ก่อนถวายพรพระ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประเคนภัตตาหาร พระสงฆ์รับพระราชทานฉัน เสร็จแล้ว ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรดา ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทรงธรรม สมเด็จพระราชาคณะถวายศีลและถวายพระธรรมเทศนา ถิ่นที่ ๑ พระ ๕ รูปรับอนุโมทนา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรมบุษบกถิ่นที่เทศน์ และทรงทอดผ้าไตร พระสงฆ์ ๕ รูปสดับปกรณ์ ถวายอดิเรก ถวายพระพรดา แล้วทรงทอดผ้า พระสงฆ์อีก ๕๓ รูปสดับปกรณ์ ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรดา

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

เชิญพระบรมอัฐิขึ้นประดิษฐาน

เมื่อเสร็จการพระราชกุศลแล้ว เจ้าพนักงานจะได้เทียบพระที่นั่ง
ราชนทรยาน สำหรับเชิญพระโกศพระบรมอัฐิสมเด็จพระศรีสวรินทิรา
บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยกาเจ้า ที่เทียบพระที่นั่งอาภรณ์พิโมกษ์
ปราสาท

ตั้งกระบวนพระบรมราชอิสริยยศ ดำรวจหดวง มหาตเด็กหดวง
เป็นคู่แท้ ๔ สาย ข้าราชการชั้นพิเศษ นายพลราชองครักษ์ เป็นคู่
เคียงพระบรมอัฐิพร้อมด้วยพระอภิรัฐมนตรีด้วย ตั้งขบวนของพระ
เครื่องพระบรมราชอิสริยยศ พร้อมแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
เจ้าพนักงานภูษามาตาเชิญพระโกศพระบรมอัฐิสมเด็จพระศรีสวรินทิรา
บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยกาเจ้า ลงจากบุษบกพระแท่นแว่นฟ้าทอง
ไปออกพระทวารมุขตะวันออกพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ไปยังเทียบ
พระที่นั่งอาภรณ์พิโมกษ์ปราสาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและ
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินตาม เจ้าพนักงาน
ภูษามาตาประดิษฐานพระโกศพระบรมอัฐิบนพระที่นั่งราชนทรยาน
แล้ว ยাত্রากระบวนเชิญพระบรมอัฐิจากพระที่นั่งอาภรณ์พิโมกษ์
ปราสาท ไปยังพระที่นั่งจักรมหาปราสาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินตาม
พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ เทียบพระที่นั่งราชนทรยานที่เทียบ

เต็ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

อัครมนตรีตะวันออกพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท เจ้าพนักงานภูษามาตา
เชิญพระโกศพระบรมอัฐิชนพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ไปยังพระวิมาน
ชั้นบน เมื่อประดิษฐานพระโกศพระบรมอัฐิในพระวิมานทองแดง
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี
ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะพระบรมอัฐิแล้ว เสด็จพระราช
ดำเนินกลับ

งานบรรจุพระบรมราชสรีรางคาร

เจ้าพนักงานจะได้เตรียมการ พระราชพิธีบรรจุพระบรมราชสรี
รางคารสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยกาเจ้า
ณ พระอุโบสถวัดราชาธิวาสไว้พร้อม

วันที่ ๒๗ เมษายน เวลาบ่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดย
รถยนต์พระที่นั่งไปยังพระบรมมหาราชวัง

เวลา ๑๖ นาฬิกา ๓๐ นาที เจ้าพนักงาน ภูษามาตา เชิญ
พระฉอบ พระบรมราชสรีรางคาร สมเด็จพระศรีสวรินทิรา บรมราชเทวี
พระพันวัสสาอัยกาเจ้า โดยพระราชมารจากพระศรีรัตนเจดีย์ ดำรง
หัตถ์นำไปออกประตูเกยหลังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เชิญ
ประดิษฐานในรถยนต์พระที่นั่ง

เล่ม ๑๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายตรากระบวนเชิญพระบรมราช
 ด้ริรางคารจากพระบรมมหาราชวัง กระบวนหน้าทหารม้าให้นำออก
 ทางประตูวิเศษไชยศรี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินตามโดยกระบวนรถยนต์
 พระที่นั่ง แล้วทหารม้าตามเสด็จพระราชดำเนินต่อท้ายเป็นกระบวนหลัง

กระบวนเชิญพระบรมราชด้ริรางคารไปตาม ถนนหน้าพระदान
 ถนนราชดำเนินใน ซ้ำมสะพานผ่านพิภพลีลา เดี่ยวไปตามถนนจักรพงศ์
 ถนนสามเสน เดี่ยวเข้าถนนวชิราวุธ รรถยนต์พระที่นั่งซึ่งเชิญ
 พระบรมราชด้ริรางคารเทียบที่ประตูทางไปพระอุโบสถ เจ้าพนักงาน
 ภูษามาตาเชิญพระฉอบพระบรมราชด้ริรางคารขึ้นพระราชยาน ดำรวจ
 หาดวงน้ำ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ
 พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินตาม

ขณะเชิญพระบรมราชด้ริรางคารลงจากรถพระที่นั่ง ทหารกอง
 เกียรติยศถวายความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี

เจ้าพนักงานภูษามาตาเชิญพระบรมราชด้ริรางคารไปประดิษฐาน
 ณ ม้าหมู่ทอง ในพระอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ
 สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ
 พระสัมพุทธพรรณี และทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะพระบรมราช
 ด้ริรางคารสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระศรี

เล่ม ๑๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ เมษายน ๒๔๕๕

ตั้งวินิตราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า แล้วยุบบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทอดผ้าไตร พระสงฆ์ ๓๐ รูปตั้งบิณฑบาตถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก แล้วยุบเจ้าพนักงานภูษามาดาเชิญพระบรมราชสรีรางคารออกจากพระอุโบสถไปยังที่พระบรมราชูปถัมภ์นำค้ำหลังพระอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินตาม เจ้าพนักงานภูษามาดาเชิญพระบรมราชสรีรางคารตั้งสู่ถาศีดา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตั้งหมุดที่ฝาปิดถาศีดา ชาวพนักงานประโคมสังข์แตรกลองชนะ ทหารกองเกียรติยศถวายความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีจบแล้ว เจ้าพนักงานเดือนถาศีดาพระบรมราชสรีรางคาร เข้าสู่ที่พระบรมราชูปถัมภ์แห่ง พระพุทธปฏิมาพระประธานองค์เดิมของพระอุโบสถวัดราชาธิวาส เสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ห้องหลังพระอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระสุหร่ายที่แผ่นศิลาจารึกพระนาม พระพุทธปฏิมาพระประธานองค์เดิมของพระอุโบสถวัดราชาธิวาส ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระนามถวายว่า “พระสัมพุทธวิมลโนภาส” ชาวพนักงานประโคม

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

ซึ่งชัย ดั้ง แคร่ คริยางค์ แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี ทรงจุดธูปเทียนถวายนมัสการ
พระสัมพุทธเจ้าในภาค แล้วทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะและ
วางพวงดอกไม้ ถวาย พระบรมราชจักรีวงศ์ สมเด็จพระศรีสวรินทิรา
บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า เสด็จพระราชดำเนินกลับ

สำนักพระราชวัง

วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๔๕๕

การแต่งกาย

งานพระราชกุศลออกพระเมรุ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท

วันที่ ๒๑ เมษายน แต่งเครื่องแบบเต็มยศ ใจทุกข์

ถ่ายสะพานมงกุฎไทย

เชิญพระบรมศพสู่พระเมรุมาศ — ถวายพระเพลิง

วันที่ ๒๒ เมษายน เวลาเช้า และ บ่าย แต่งเครื่องแบบเต็มยศ ใจ

ทุกข์ ถ่ายสะพานมหาจักรี

งานเก็บพระบรมอัฐิ

วันที่ ๒๓ เมษายน แต่งเครื่องแบบเต็มยศ ใจทุกข์

ถ่ายสะพานจุลจอมเกล้า

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

งานพระราชกุศลพระบรมอัฐิ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท

วันที่ ๒๔ เมษายน แต่งเครื่องแบบเต็มยศ

ถ่ายสะพานมหาจักร

วันที่ ๒๕ เมษายน แต่งเครื่องแบบเต็มยศ

ถ่ายสะพานจุฬอมเกล้า

งานบรรจุพระบรมราชสรีรางคาร ทวีศรัทธาธิวาส

วันที่ ๒๗ เมษายน แต่งเครื่องแบบเต็มยศ

ถ่ายสะพานจุฬอมเกล้า

ตำแหน่งเฝ้า ฯ

- ๑. งานพระราชกุศลออกพระเมรุ
 - ๒. งานพระราชกุศลพระบรมอัฐิ
- } ที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท

ก. พระบรมวงศานุวงศ์ เฝ้า ฯ บนพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท
มุขใต้

ข. นายกรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการผู้ใหญ่ฝ่ายทหารและ
พลเรือน เฝ้า ฯ บนพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท มุขเหนือ
นอกจากนี้ เฝ้า ฯ ที่หน้าพระที่นั่งดุสิตมหา
ปราสาท ตามลำดับ

ค. ^{๕๖๕๐}
 ศักร^{๕๖๕๐}ผู้^{๕๖๕๐}ตำแหน่ง^{๕๖๕๐}เฝ้า ๗
 เฝ้า ๗ ที่^{๕๖๕๐}มุก^{๕๖๕๐}กระ^{๕๖๕๐}ต้น^{๕๖๕๐}พระ^{๕๖๕๐}ที่นั่ง^{๕๖๕๐}พ^{๕๖๕๐}มาน^{๕๖๕๐}ร^{๕๖๕๐}ต^{๕๖๕๐}ยา

๓. งานเชิญพระบรมศพ เวลาเช้า

ที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระบรมวงศานุวงศ์เฝ้า ๗ บนพระ
 ทง เมื่อเชิญพระบรมศพออกจาก
 พระบรมมหาราชวังแล้ว ส้มแดง
 พระนางเจ้า ๗ พระบรมราชินี จะ
 ใ้เสด็จ ๗ โดยรถยนต์พระที่นั่งไป
 ประทับยังปะรำหน้าพระที่นั่งสุทไธ
 สวรรยศปราสาท พร้อมด้วยพระ
 บรมวงศานุวงศ์ฝ่ายใน

ที่^{๕๖๕๐}พ^{๕๖๕๐}ด^{๕๖๕๐}บ^{๕๖๕๐}พ^{๕๖๕๐}ด^{๕๖๕๐}า^{๕๖๕๐}ท^{๕๖๕๐}ร^{๕๖๕๐}ง^{๕๖๕๐}ช^{๕๖๕๐}ร^{๕๖๕๐}ร^{๕๖๕๐}ม^{๕๖๕๐} ท^{๕๖๕๐}อง^{๕๖๕๐}ด^{๕๖๕๐}น^{๕๖๕๐}า^{๕๖๕๐}ม^{๕๖๕๐}ห^{๕๖๕๐}ด^{๕๖๕๐}ว^{๕๖๕๐}

พระบรมวงศานุวงศ์ และ^{๕๖๕๐}ศักร^{๕๖๕๐}ผู้^{๕๖๕๐}ตำแหน่ง^{๕๖๕๐}เฝ้า ๗
 พักคอยที่^{๕๖๕๐}พ^{๕๖๕๐}ด^{๕๖๕๐}บ^{๕๖๕๐}พ^{๕๖๕๐}ด^{๕๖๕๐}า^{๕๖๕๐}ท^{๕๖๕๐}ร^{๕๖๕๐}ง^{๕๖๕๐}ช^{๕๖๕๐}ร^{๕๖๕๐}ร^{๕๖๕๐}ม^{๕๖๕๐} ค^{๕๖๕๐}ำ^{๕๖๕๐}น^{๕๖๕๐}ใ^{๕๖๕๐}้

คณะรัฐมนตรี คณะทูตานุทูต สมาชิกสภา
 ผู้แทนราษฎร ข้าราชการทหารและพลเรือน

พ^{๕๖๕๐}ก^{๕๖๕๐}ท^{๕๖๕๐}พ^{๕๖๕๐}ด^{๕๖๕๐}บ^{๕๖๕๐}พ^{๕๖๕๐}ด^{๕๖๕๐}า^{๕๖๕๐}ท^{๕๖๕๐}ร^{๕๖๕๐}ง^{๕๖๕๐}ช^{๕๖๕๐}ร^{๕๖๕๐}ร^{๕๖๕๐}ม^{๕๖๕๐}ค^{๕๖๕๐}ำ^{๕๖๕๐}น^{๕๖๕๐}เ^{๕๖๕๐}็

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ
 พระราชดำเนิน ขึ้นประทับ บนพลับพลา ทรงธรรม

เล่ม ๑๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

นายกรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร
 รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการ
 บณฑิบดีพลาด้านเหนือแถวกลาง
 ศึกษาดานทูต ข้าราชการ บณฑิบดีพลาด้านเหนือ
 แถวตะวันออก
 ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ฝ่ายทหารและพลเรือน ข้าราชการ
 ข้าราชการ บณฑิบดีพลาด้านเหนือแถวตะวันตก
 นอกจากนั้นแล้ว ข้าราชการตามลำดับ

๔. งานถวายพระเพลิง เวลาบ่าย

แล้ว ข้าราชการเช่นเดียวกับเวลาเช้า

๕. งานเก็บพระบรมอัฐิ

แล้ว ข้าราชการเช่นเดียวกับวันถวายพระ
 เพลิงพระบรมศพ เว้นแต่ไม่มีคณะ
 ศึกษาดานทูตแล้ว ข้าราชการ

๖. งานบรรจุพระบรมราชสรีรางคาร ที่วัดราชาธิวาส

พระบรมวงศานุวงศ์ชั้นผู้ใหญ่ แล้ว ข้าราชการ
 ในพระอุโบสถ นอกนั้นแล้ว ข้าราชการ
 นอกพระอุโบสถ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

๕
ทางขณลงพระเมรุมาศ
ถวายพระเพลิงพระบรมศพ

พระบรมวงศ์านุวงศ์ และสตรีผู้มีตำแหน่งเฝ้าฯ ๕
ขณทางบันไดพระเมรุมาศ
ด้านใต้ ลงทางบันได
ตะวันตก

นายกรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร } ๕
ทูตานุทูต รัฐมนตรี อมาตย์สภาผู้แทนราษฎร } ขณทางบันไดพระเมรุมาศ
ข้าราชการ } ด้านเหนือ ลงทางบันได
ตะวันตก

บรรพชิต ๕
ขณลงพระเมรุมาศทางบันไดตะวันออก

๑๒๖๕

เล่ม ๑๓ ตอนที่ ๓๓

ราชกิจจานุเบกษา

๑๗ เมษายน ๒๔๙๕

รวบรวมนเงิน

พระบรมศพ

รพที่ ๑

จากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทไปยังพระมหาพิชัยราชรถ
หน้าวัดพระเชตุพน

ชง ๓ ขาย

๒

คู่ให้ นายทหารบก
นายทหารเรือ
นายทหารอากาศ

๒๗๖

กตของชณะแดงดาบทอง

๑๖๐

กตของชณะเงิน

๒๐

๒๐๐

กตของชณะทอง

๒๐

จ่าปี่

๒

๔

๒๐๔

จ่ากตอง

๒

แตรฝรั่ง

๒๐

๔๘

แตรวง

๒๔

๕๒

ธง

๔

เต็ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

เครื่องสูงพระนำ (หน้า)	๕ ชั้น ๖	}	๑๐
	บังแทรก ๔		
ต้นมเชิญพัตย์ค			๑
เสด็จกตบบัวพระนำ คนหาม			๑๖
บังตะวน	๑	}	๒
ตีปทนดาต	๑		
อินทริเชิญจามร	๖	}	๑๖
พรหมเชิญจามร	๕		
คู่เคียงพระนำ			๑๖
เครื่องสูงพระนำ (หลัง)	๕ ชั้น ๔	}	๖
	บังแทรก ๒		
ตำรวจหลวงเป็นคู่เหต่อนายทหาร ๒ ข้าง			
ข้างละ ๑๐ คน			๒๐
มหาดเล็กหลวงเป็นคู่เหต่อนายทหาร ๒ ข้าง			
ข้างละ ๑๐ คน			๒๐
เครื่องสูงหักทองขวาง (หน้า)	๗ ชั้น ๒	}	๒๔
	๕ ชั้น ๑๒		
	บังแทรก ๑๐		

เต็ม ๑๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

มหาดเล็กหวงเชิญพระแสงระหว่างเครื่องหน้า ๖

พระยานมาศ ๓ คัน ทรงพระบรมศพ

ปักพระเศวตฉัตรคันดาล ๗ ชั้น หามผลัดตะ ๖๐ คน ๑๒๐

คู่เคียงพระบรมศพ ข้าราชการชั้นพิเศษ ๑๖

นายพลราชองครักษ์เคียงพระบรมศพ ๑๖

อินทร เชิญพุ่มต้นไม้เงิน ๘
พรหม เชิญพุ่มต้นไม้ทอง ๘ } ๑๖

ภูษามาตาประคอง ๒

พระกตด ๑

บงพระสุริย ๑

พัดโบก ๑

เครื่องสูงหักทองขวาง (หัตถ์) ๗ ชั้น	๒	} ๒๐
๕ ชั้น	๘	
บังแทรก	๖	
ขุมสาย	๔	

มหาดเล็กหวงเชิญพระแสงระหว่างเครื่องหลัง ๔

มหาดเล็กหวงเชิญเครื่องยศพระบรมศพ

นาถวันตาม ๔

๑๒๖๘

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

พระราชวงศ์ฝ่ายหน้า

ข้าหลวง

มหาดเล็กในกรม

ร. ๔
ร. ๒

เชิญพระบรมศพแห่หน้าวัดพระเชตุพนไปสู่พระเมรุมาศ

ท้องสนามหลวง

กระบวนทหารบกนำ

แถววงทหารบก

กองบัญชาการแห่พระบรมศพ

กองพันในกรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์

กองพันในกรมทหารม้าที่ ๑ รักษาพระองค์

กองพันในกรมทหารม้าที่ ๒

แถววงทหารบก

กองพันทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน

กองพันทหารสื่อสาร

กองพันนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

กองบรรเทาทุกข์และอนามัย

กองอนุภาษาด

กองอาสาภาษาด

กระบวนพระบรมราชอิสริยยศ

ชง ๓ ชาย				๒
คู่เห้ นายทหารบก	}			๒๗๖
นายทหารเรือ				
นายทหารอากาศ				
กตองชนะแดงตายทอง	๑๖๐	}	๒๐๐	๒๐๔
กตองชนะเงิน	๒๐			
กตองชนะทอง	๒๐			
จำปี	๒	}	๔	
จำกตอง	๒			
แตรฝรั่ง	๒๐	}	๕๕	๕๒
แตรวง	๒๕			
สังข์	๕			
เครื่องสูงพระนำ (หน้า) ๕ ชั้น ๖		}		๑๐
บังแทรก ๕				

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

ฉันทมเชิญพัตย์ค			๑
ราชรถพระนำ คนคู่ชัก			๗๔
ดื่บทนาคาด			๑
บังตระวัน			๑
อินทรเชิญจามร	๔	}	๑๖
พรหมเชิญจามร	๔		
คูเคียงพระนำ			๑๖
เครื่องสูงพระนำ (หลัง)	๕	}	๖
	๕		
บังแทรก	๒		
เครื่องสูงหักทองขวาง (หน้า)	๑		
	๕	}	๒๔
	๑๒		
บังแทรก	๑๐		
มหาดเล็กหุดวงเชิญพระแฉ่งระหว่างเครื่อง (หน้า)			๖
ตำรวจหุดวงเป็นคู่เหี้ยค่อนายทหาร	๒	ข้าง ๆ ละ ๑๐ คน	๒๐
มหาดเล็กหุดวงเป็นคู่เหี้ยค่อนายทหาร	๒	ข้าง ๆ ละ ๑๐ คน	๒๐
พระมหาพิชัยราชรถทรงพระบรมศพ			
คู่ชัก			๒๑๖
ภูษามาดาประคอง	๒	}	๕
พระกตด	๑		
บังพระสุรย์	๑		
พัดโบก	๑		

เล่ม ๑๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๙๕

มหาดเล็กหลวงเชิญพระแสงรายคันคอง		๕
คูเคียงพระบรมศพ ราชาราชการพิเศษ		๑๖
นายพดราชของครุฑเคียงพระบรมศพ		๑๖
อินทร เชิญพุ่มต้นไม้เงิน	๕	๑๖
พรหม เชิญพุ่มต้นไม้ทอง	๕	
เครื่องสูงหักทองขวาง (หลัง)	๗ ชั้น ๒	๒๐
	๕ ชั้น ๔	
	บังแทรก ๖	
	ชুমด้าย ๕	
มหาดเล็กหลวงเชิญพระแสงระหวางเครื่องหลัง		๕
มหาดเล็กหลวงเชิญเครื่องยศพระบรมศพ		
นาถฉันทา		๕

เสด็จ ฯ ตามพระบรมศพ

ตำรวจหลวงนำ ๒ ด้าย ๆ ละ ๕	๕
ธงชัยราชกระบี่ยุทธ	๑
ธงชัยพระครุฑพ่าห์	๑

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินตาม

ภูษามาตาถวายอยู่บนพระกตด

๑

ราชองครักษ์

๒

มหาดเล็กหอดวงเชิญเครื่องตามเสด็จ ฯ

พระราชวงศ์ฝ่ายหน้า

มหาดเล็กเข้าในกรม

คณะครูนักเรียนโรงเรียนราชินี

ทหารมหาดเล็กแซงเสด็จ ฯ ๒ ข้าง ๆ ละ ๒ ฝ่าย

กระบวนทหารตาม

แถวองทหารเรือ

กองพันทหารเรือที่ ๑

กองพันทหารเรือที่ ๒

กองพันทหารเรือที่ ๓

แถวองทหารอากาศ

กองพันนักเรียนนายเรืออากาศ

กองพันทหารอากาศที่ ๑

กองพันทหารอากาศที่ ๒

๑๒๗๓

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓

ราชกิจจานุเบกษา

๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

ราช
วาท ๓

กระบวนเชิญพระบรมศพเวียงพระเมรุมาศ

ขง ๓ ชาย		๒
เครื่องสูงพระนำ (หน้า)	๕ ชั้น ๖	๑๐
	บังแทรก ๔	
ต้นมเชิญพัตยศ		๑
เสด็จกลับบวพระนำ คนหาม		๑๘
ด้นทนตาด ๑	}	๒
บังตะวัน ๑		
คูเคียงพระนำ		๑๖
อินทร เชิญจามร ๘	}	๑๖
พรหม เชิญจามร ๘		
เครื่องสูงพระนำ (หลัง)	๕ ชั้น ๔	๖
	บังแทรก ๒	
ตำรวจหลวงเป็นคู่แห่ ๒ ข้าง ๆ ละ ๑๐ คน		๒๐

เดิม ๑๓ คชนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

มหาดเล็กหอดวงเป็นคู่แท้ ๒ ข้าง ๆ ละ ๑๐ คน ๒๐

เครื่องสูงหักทองขวาง (หน้า) ๗ ชั้น ๒
 ๕ ชั้น ๑๒
 บังแทรก ๑๐ } ๒๔

มหาดเล็กหอดวงเชิญพระแสงระหวางเครื่องหน้า ๖

พระยานมาศ ๓ คัน ทรงพระบรมศพ คนหามผลัดละ ๖๐ คน ๑๒๐

พระกต ๑
 บังพระสุริย ๑ } ๓
 พัดโบก ๑

คู่เคียงพระบรมศพ ข้าราชการชั้นพิเศษ ๑๖

นายพดราของครกษเคียงพระบรมศพ ๑๖

อินทร เชิญพุ่มต้นไม้เงิน ๘
 พรหม เชิญพุ่มต้นไม้ทอง ๘ } ๑๖

เครื่องสูงหักทองขวาง (หลัง) ๗ ชั้น ๒
 ๕ ชั้น ๘
 บังแทรก ๖ } ๒๐
 ชุ่มสาย ๕

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

มหาดเล็กหลวงเชิญพระแสงระหวางเครื่องหลัง	๕
มหาดเล็กหลวงเชิญเครื่องยศพระบรมศพ	
นาถวันตาม	๕

เสด็จพระราชดำเนิน

ตำรวจหลวงนำ ๒ สาย ๆ ละ ๕	๕
ขงชัยราชกระบี่ฤทธิ	๑
ขงชัยพระครูทพาท	๑
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินตาม	
ภูษามาดำถวายอุยานพระกต	๑
ราชองครักษ์	๕
มหาดเล็กหลวงเชิญเครื่องตามเสด็จ ฯ	
พระราชวงศ์ฝ่ายหน้า	
ทหารมหาดเล็กแซงเสด็จ ฯ ๒ ข้าง ๆ ละ ๒ สาย	

๑๒๗๖

เล่ม ๑๓ ตอนที่ ๓๓

ราชกิจจานุเบกษา

๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

รัฐ
วิธี ๔

เชิญพระบรมอัฐิ และ พระบรมราชสรีรางคาร

จากพระเมรุมาศ เข้าสู่พระบรมมหาราชวัง

ขง ๓ ชาย

๒

คู่แท้	นายทหารบก	}
	นายทหารเรือ	
	นายทหารอากาศ	

๒๗๖

กุดของชนะแดงลายทอง	๑๖๐	}	}	๒๐๔
กุดของชนะเงิน	๒๐			
กุดของชนะทอง	๒๐			
จำปี	๒			
จำกุดของ	๒	}	๔	
แตรฝรั่ง	๒๐			
แตรวงอน	๒๔	}		๕๒
ตั้งข	๔			
เครื่องสูง (หน้า)	๗ ขน			
	๕ ขน	๖		
บังแทรก	๔			

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

มหาดเล็กหลวงเชิญพระแสงระหว่างเครื่องหน้า		๖
ตำรวจหลวงเป็นคู่หัดก่อนายทหาร ๒ ช้าง ๆ ละ ๑๐ คน		๒๐
มหาดเล็กหลวงเป็นคู่หัดก่อนายทหาร ๒ ช้าง ๆ ละ ๑๐ คน		๒๐
พระที่นั่งราเชนทรยานทรงพระบรมอัฐิ คนหาม		๕๖
พระกต	๑	}
บงพระสุรย์	๑	
พัตโปก	๑	
ภูษามาตาประคอง		๒
คู่เคียงพระบรมอัฐิ ข้าราชการชั้นพิเศษ		๑๖
นายพล ราชองครักษ์เคียงพระบรมอัฐิ		๑๖
อินทร เชิญพุ่มต้นไม้เงิน	๔	}
พรหม เชิญพุ่มต้นไม้ทอง	๔	
ตำรวจหลวง ๒ คู่ นำพระบรมราชสรีรางคาร		๔
พระที่นั่งสวกากาเบญจน์ ทรงพระบรมราชสรีรางคาร คนหาม		๑๘
พระกต	๑	}
บงพระสุรย์	๑	
พัตโปก	๑	
ประคอง		๑
คู่เคียงพระบรมราชสรีรางคาร ข้าราชการในพระองค์		๑๖

เล่ม ๑๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

อินทรี เข็มจามรหัทธองชวาง	๘	}	๑๖
พรหม เข็มจามรหัทธองชวาง	๘		
เครื่องสูง (หลัง)	๗ ชั้น ๒		
	๕ ชั้น ๔		
บังแทรก	๒		
	ชุด้าย ๔	}	๑๒
มหาดเล็กหลวงเข็มพระแดงระหว่างเครื่องหลัง			
มหาดเล็กหลวงเข็มเครื่องยศพระบรมอัฐิ			

กระบวนเสด็จพระราชดำเนิน

ตำรวจหลวงนำ ๒ ชุด ๗ ละ ๔	๘
ธงชัยราชกระบี่ยุท	๑
ธงชัยพระครุฑพ่าห์	๑
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินตาม	
ภูษามาตาถวายอย่างงานพระกต	๑
มหาดเล็กหลวงเข็มเครื่องตามเสด็จ ฯ	
ราชองครักษ์	๘
พระราชวงศ์ฝ่ายหน้า	
ทหารมหาดเล็กแซงเสด็จ ฯ ๒ ข้าง ๗ ละ ๒ ชุด	

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

ราชกิจ
รวท ๕

เชิญพระบรมอัฐิจากพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท
ขึ้นประดิษฐานบนพระที่นั่งจักรมหาปราสาท

กตของชนะ	เงิน	๒๐	}	๔๐
กตของชนะ	ทอง	๒๐		
จำปี				๑
จำกตของ				๑
แตรฝรั่ง				๑
แตรวง				๑
ตั้งขลุ่ย				๒
เครื่องสูง	(หน้า)	๗ ชั้น	}	๑๒
		๕ ชั้น		
	บังแทรก	๔		
มหาดเล็กหอดวงเชิญพระแสงระหวางเครื่องหน้า				๓
ตำรวจหอดวงเป็นคู่แท้ ๒ ข้าง ๆ ละ ๒๓ คน				๔๖
มหาดเล็กหอดวงเป็นคู่แท้ ๒ ข้าง ๆ ละ ๒๓ คน				๔๖
พระที่นั่งราเชนทรยานทรงพระโกศพระบรมอัฐิ				๕๖
พระกตด				๑
บังพระสุริย์				๑

เล่ม ๑๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๕๕

พัตโปก		๑
ภาษามาตาปกครอง		๒
คู้เคียง พระบรมอัฐิข้าราชการชนพิเศษ		๑๖
นายพล ราชองครักษ์เคียงพระบรมอัฐิ		๑๖
อินทร เขียวพุ่มต้นไม้เงิน	๕	๑๖
พรหม เขียวพุ่มต้นไม้ทอง	๕	
เครื่องสูง (หลัง) ๗ ชั้น	๒	๑๒
๕ ชั้น	๕	
บังแทรก	๒	
ทุมต้าย	๕	
มหาดเล็กหลวงเขี้ยวพระแสงระหวางเครื่องหลัง		๒
มหาดเล็กหลวงเขี้ยวเครื่องยศพระบรมอัฐิ		

กระบวนเสด็จ ฯ

ตำรวจหลวงนำ ๒ ด้าย ๆ ละ ๕	๕
ธงชัยราชกระบี่ยุทธ	๑
ธงชัยพระครุฑพ่าห์	๑
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินตาม	
ภาษามาตาดวงย้อยงานพระกตด	๑

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ เมษายน ๒๔๙๕

ราชองค์รักษ์

๘

มหาดเล็กหลวงเชิญเครื่องตามเสด็จ ฯ

พระบรมวงศานุวงศ์

ทหารมหาดเล็กแซงเสด็จ ฯ

ข้อ ๖
วิธี ๖

เชิญพระบรมราชสรีรางคาร

กระบวนทหารมา นำ

รถยนต์พระที่นั่งทรงพระบรมราชสรีรางคาร

รถยนต์พระที่นั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

จักรยานยนต์ตำรวจแซงข้างละ ๒ คัน

รถพระที่นั่งรอง

รถกระบวน

กระบวนทหารมาตาม